

– потребує перегляду система оподаткування на предмет скорочення стимулів до ухилення від сплати податків та обмеження можливостей для прийняття довільних рішень посадовими особами податкових органів.

Як висновок зазначимо, що боротьба з корупцією вийшла з формальних меж, стала предметом постійної уваги керівництва держави, громадських та міжнародних організацій. Нині цей процес відбувається в умовах відносної свободи засобів масової інформації та активізації громадянської позиції українців [2, с. 81].

Список використаних джерел

1. Жук І. Корупція в Україні: спроба аналізу. Науковий вісник Національної академії податкової служби України (економіка, право). 2009. № 2. С. 45–48.

2. Мельник М. І. Корупція: проблема визначення сутності і поняття. Вісник Академії правових наук України. № 3 (10). Харків : 2010. С. 76–83.

Підпризора Катерина Олегівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 3 Національної академії внутрішніх
справ
Науковий керівник: доцент кафедри
економічної безпеки та фінансових
розслідувань Національної академії
внутрішніх справ, кандидат економічних
наук, доцент ***Грущенко О. А.***

КОРУПЦІЯ У СФЕРІ ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ТА КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА

Відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII корупція – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов’язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов’язаних з ними можливостей [1].

Корупція є всюди. Вона поширена в установах при отриманні державного житла, приватизації землі, різних дозволів влади, призову на військову службу, влаштуванні на роботу до державних установ, приватизації житла, перевірки та регулювання бізнесу, підключенні та ремонту комунальних послуг та зв’язку, послуг нотаріусів, серед

керівництва шкіл та вчителів, при отриманні кредиту, допомоги по безробіттю та іншої соціальної допомоги.

Зростає зміцнення корумпованих зв'язків працівників структур влади, правоохоронців з керівниками бізнесових структур стало однією з визначальних умов життєздатності корупції та інших умов злочинності в Україні. Для розробки механізмів протидії таким зв'язкам важливе значення має визначення сфер економіки, у яких найбільше поширена корупція.

Найбільш корумпована, безумовно, сфера приватизації державної власності. В Україні ця обставина посилювалася масштабістю приватизації і слабкістю контролю за її ходом.

Відповідно до п. 22 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» від 18.01.2018 № 2269-VIII приватизація державного або комунального майна (далі – приватизація) – платне відчуження майна, що перебуває у державній або комунальній власності, на користь фізичних та юридичних осіб, які відповідно до цього Закону можуть бути покупцями [2].

Серед головних чинників, які найбільше вплинули на криміналізацію економічної діяльності в сучасній Україні, безумовно слід назвати законодавчу й організаційну неврегульованість приватизаційних процесів, які повинні були забезпечити зміну форм власності у молодій державі. Численні зміни і доповнення до законодавства, які систематично вносились у нормативні акти, створювали ще більший простір для зловживань.

В Україні приватизація пішла за найбільш не вигідною для більшості населення країни схемою: дала можливість кланово-монополістичним об'єднанням, використовувати корупційні зв'язки з представниками влади і взяти під свій контроль основні галузі виробництва і забезпечити максимальні прибутки, а громадянам і державі нанести колосальні збитки. Цьому особливо сприяли поспішність приватизаційних процесів, постійна зміна політики та правил гри (з 1992 р. до Закону «Про приватизацію державного майна» внесено 27 змін), що створило для недобросовісних службовців і підприємців умови для одержання у приватну власність державного майна фактично за безцінь [3].

Діяльність державних підприємств в Україні є головним джерелом корупційної складової та корумпованості. Керівники державних підприємств збагачуються шляхом поширення корупційних схем закупівлі товарів та послуг за завищеними цінами, нерационального використання ресурсів тощо. З одного боку державні підприємства не приносять очікуваного результату від діяльності та породжують високий рівень корупції, а з іншого боку – процеси приватизації самі по собі в Україні протікають з скандалами та корупційними схемами, здешевленням реальної вартості майна. У такій ситуації вихід є лише один – налагодити механізм приватизації та суворо дотримуватися законодавства.

Причинами низького рівня приватизації кількості підприємств є низька інвестиційна їх привабливість, великий рівень бюрократичних процедур при здійсненні приватизації, а також корупційні схеми, які заважають можливим інвесторам безперерійно викуповувати у свою власність державні підприємства.

Зокрема, високий рівень корупції та тінізація економіки відлякують іноземних інвесторів щодо участі в аукціонах з придбання українського майна.

Корупція при приватизації, привласнення державного майна, використання його у особистих цілях окремих осіб, а також поширена практика лобіювання окремих груп інтересів призвели до відсутності та навіть супротиву з боку громадськості. Українська приватизація розглядається в очах пересічних громадян радше, не як інструмент щодо залучення інвестицій в економіку, а як привласнення державного майна впливовими людьми через корупційні схеми.

Фонд державного майна України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Саме цей орган у своїй діяльності протидіє корупції, а саме через складання антикорупційних програм. Відповідно до Антикорупційної програми Фонду державного майна України на 2020–2023 роки заходами з реалізації загально-відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у сфері діяльності Фонду та його регіональних відділень визначено: проведення серед працівників організаційної та роз'яснювальної роботи із запобігання, виявлення і протидії корупції, у тому числі за рахунок підтримки на офіційному веб-сайті Фонду існуючої рубрики «Антикорупційна діяльність»; здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства; проведення службових розслідувань та вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, повідомлення про такі випадки спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (у разі необхідності); виявлення ризиків, які негативно впливають на виконання функцій і завдань та здійснення оцінки щодо наявності корупційної складової (у разі необхідності); забезпечення конфіденційності інформації про осіб, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, або про факти підбурення їх до вчинення корупційних правопорушень; забезпечення доступу до публічної інформації та дотримання принципів прозорості та неупередженості при публічному висвітлюванні на офіційному веб-сайті суспільно важливої інформації з діяльності Фонду та його регіональних

відділень; забезпечення доступу громадськості до обговорення проектів нормативно-правових актів, розробником яких є Фонд, тощо [4].

Тому вагомою проблемою, яку слід вирішити полягає у зменшенні рівня корупції. Створюючи механізми забезпечення прозорості процедур приватизації державного і комунального майна, вирішиться головна проблема, і почне зростати інтерес особливо іноземних інвесторів, які зможуть влити значні фінансові інвестиції в економіку країни.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: Про запобігання корупції | від 14.10.2014 № 1700-VII (rada.gov.ua).

2. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018 № 2269-VIII URL: Про приватизацію державног... | від 18.01.2018 № 2269-VIII (rada.gov.ua).

3. Невмержицький Є.В. Правові проблеми боротьби з економічною злочинністю і корупцією: Навч. посіб. К.: АПСВ, 2005. 415 с.

4. Антикорупційна програма Фонду державного майна України на 2020–2023 роки URL: programa_ak20_23.pdf (spfu.gov.ua).

Пінчук Владислав Вікторович,
ад'юнкт відділу докторантури
та ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

ПРОБЛЕМАТИКА РОЗВИТКУ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

Основним проблемним питанням сьогодення для нашої країни є корупція. Однак, в жовтні 2020 року конституційний суд України опублікував рішення, яке скасовує повноваження національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) щодо перевірки декларацій чиновників, декриміналізації пов'язаних з цим порушень та закриття реєстру активів для громадськості. у відповідь на це міжнародна спільнота відреагувала досить негативно, зважаючи на те, що однією з умов євроінтеграції є саме подолання корупції в країні.

Голова Transparency International (антикорупційна громадська організація, яка створена для мінімізації можливості виникнення корупційних ризиків на національному та місцевому рівнях шляхом збільшення прозорості та підзвітності роботи органів влади) зауважила, що реєстр декларацій про майно повинен бути доступним для громадськості. доступ до інформації є ключовим фактором демократії та важливим кроком у боротьбі з корупцією. Українці заслуговують на те, як витрачаються державні кошти, і мають інструменти для притягнення до відповідальності чиновників [1]. Також міжнародна